

Toen en Nu: rondom de Pekelharinghaven

Sinds de oudste foto van dit artikel (1910) en de nieuwste van nu (2017) is er veel veranderd aan de Pekelharinghaven. De haven is weer terug. Het ons bekende sportveld is weer haven geworden. De haven die in 1631 in gebruik is genomen en wegens verzanding in 1842 is drooggelegd. In het jaar 1998 zijn voldoende financiële middelen gevonden om de haven zijn oorspronkelijke functie weer te geven.

Nu kunnen er nog meer zeilboten hun thuishaven hebben in zeilcentrum Medemblik.

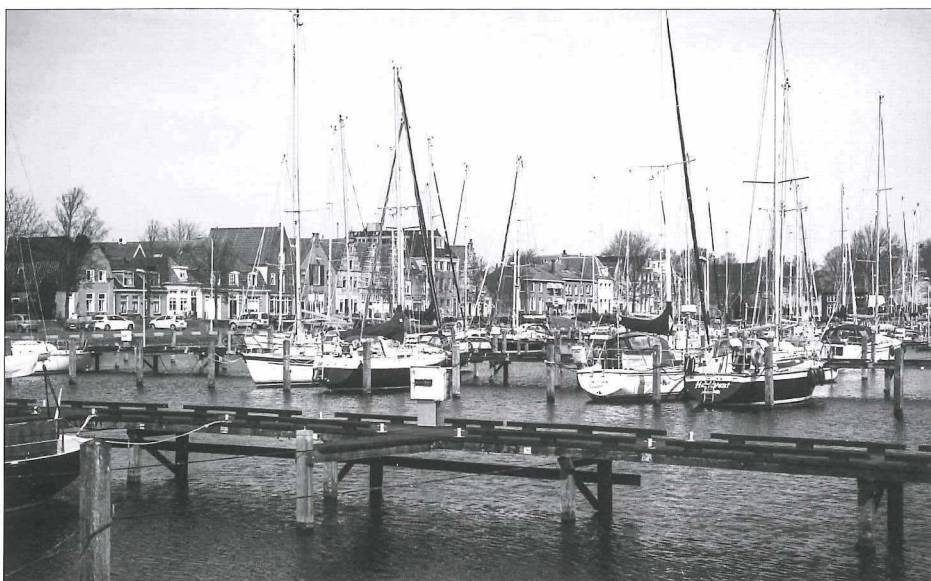
Ook dit keer nemen wij u weer mee naar de verschillen van toen en nu, met behulp van mooie foto's; oude uit het archief en nieuwe onlangs gemaakt.

Afb. 1a: Het in 1947 gehouden tuinfeest van gymnastiekvereniging OSS in de Pekelharinghaven.

“De Kuip”, zoals de voormalige Pekelharinghaven genoemd werd, is nog droog. U kijkt van zuidwest naar noordoost, dus schuin over het veld.

De gymnasten staan gereed voor een vrije oefening, vooraan het muziekkorps om ze te begeleiden.

Afb. 1b: De noordzijde van de Pekelharinghaven (2017).

Ongeveer dezelfde plaats en dezelfde optiek.

Maar dan over een betrekkelijk volle jachthaven: de Pekelharinghaven.

Afb.2a: Omstreeks 1995: een wedstrijd arrensleden rijden op de dichtgevroren Pekelharinghaven.

Arrensleden en daarbij ook hardrijden en schoonrijden, nu op de Pekelharinghaven met diverse toeschouwers, ondanks de kou.

Afb.2b: Pekelharinghaven voorjaar 2017.

Het ijs is verdwenen en sedert die mooie winterdag in 1995 is er helaas geen mogelijkheid geweest om de arrensleden uit het vet te halen.

Afb.3a: Eilandstaete omstreeks 1910.

Het herenhuis is gebouwd voor de kaashandelaren uit Harlingen.

Later is het de woning geweest voor achtereenvolgens de geneesheer-directeur van het provinciaal ziekenhuis, de tandarts en de burgemeester.

Afb.3b: Eilandstaete anno 2017.

Het onderhoud van het gebouw was vaak een grote klus.

Gelukkig wordt het pand nu zeer goed onderhouden en is het voorzien van een mooie tuin. Een grote pluim voor de eigenaar-bewoner!

Afb. 4a: Voormalige pakhuizen aan het Vooreiland (1917).

Aan het Vooreiland stond een groep van vier verpauperde huizen. Deze huizen werden veelal gebouwd met zeer zware zolderbalklagen waar de scheepvracht van de binnen gekomen schepen opgeslagen werd.

Na het verzanden van de Pekelharinghaven is het oorspronkelijke gebruik beëindigd en werden het woonhuizen. Het onderhoud verviel ook. De oorspronkelijk kozijnpartijen uit de gouden eeuw werden vervangen door 19^e- of 20ste-eeuwse kozijnen. Alleen het gebouw *De Hoop* bleef een pakhuis.

De twee middelste pakhuizen zijn keurig gerestaureerd in de oorspronkelijke stijl. Ook gebouw *De Hoop* is gerestaureerd, maar lijkt nog op een pakhuis. De gevel van het vierde pakhuis is gesloopt waarvoor een afwijkende gevel in de plaats kwam.

Maar de twee middelste gevels mogen gezien worden. Ook de naam *Geloof, Hoop en Liefde* voor de huizen lijkt hier en daar nog bekend bij de Medemblikkers.

Afb. 4b: De voormalige pakhuizen anno 2017.

Hoek Vooreiland-Nachtegalsteeg, pakhuis De Wolf. De naam "De Wolf" is van een familie, die heel wat betekend heeft voor Medemblik en de Vier Noorder Koggen en niet alleen omdat het handelaren waren. De familie bracht voort: dijkgraven, advocaten, burgemeesters en schepe-
nen.

Tot de restauratie werd dit pakhuis gebruikt voor opslag van materialen voor de Bescherming Be-
volking.

Afb.5a: Pakhuis De Wolf anno 1924.

Afb.5b: Pakhuis De Wolf anno 2017.

Pakhuis De Wolf werd onder leiding van ar-
chitectenbureau Vlaming gerestaureerd tot
woonhuis; een knap staaltje. Het huis er-
naast was eerst een restaurant annex hotel,
maar krijgt nu een woonbestemming.

Afb. 6a: Het Vooreiland omstreeks 1918 (aldus het poststempel).

Hier zien we het mooie huis van Veen dat in de Gouden Eeuw gebouwd is. Ze hadden wel iets met turf te maken, aangezien op het wapen boven aan de gevel een stapel turf te zien is, met daar achter het wapen van Medemblik. Op het poortje op de voorgrond is het zelfde wapen te zien. (Dit wapen boven het poortje vindt u terug boven een steeg in de zuidoosthoek van de Pekelharinghaven).

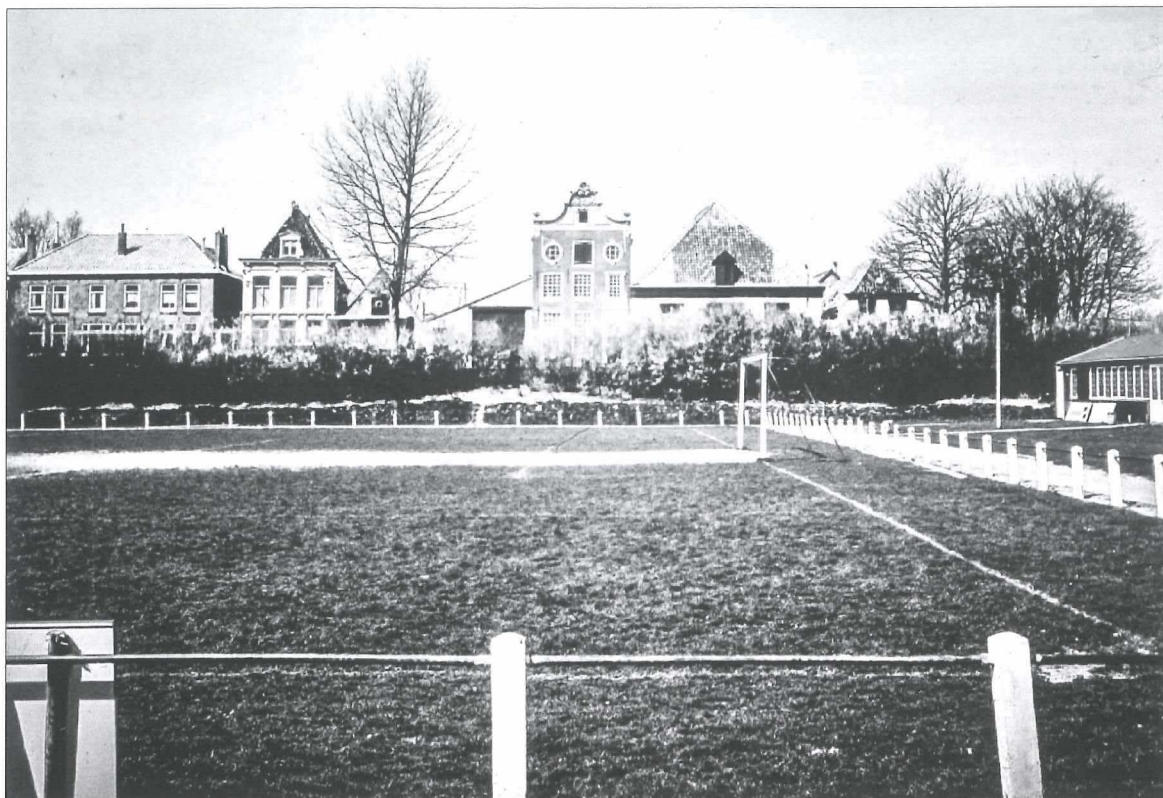
We kunnen wel aannemen dat het welgestelde mensen waren. In de verte het huis met de witte gevel van Willem Kool. Tussen de gevel van Veen en het poortje van Veen zien we een veel jonger gebouw. Dat is volgens mijn herinnering gebruikt voor de stoomwasserij "De Wieringermeer" en later door de firma Krakei, fabrikant van land- en tuinbouwmachines. Gelukkig heeft de gevel van Veen dit alles overleefd.

Afb. 6b: Het Vooreiland anno 2017.

Wat een verschil! De oude gevel van Veen is keurig en kundig gerestaureerd. De witte gevel van Willem Kool is ook weer prachtig.

De verpauperde gevels zijn vervangen door nieuwe gevels, in stijl met de omgeving. Zo ook de poort, dat naar het Zoutziederserf leidt.

Afb.7a: Voetbalveld in "De Kuip" omstreeks 1970.

Hier ziet u de Pekelharinghaven nog als voetbalveld en de gevels op de achtergrond: de witte gevel van Kool en de gevel van Veen.

Rechts de kantine van MFC. Toen deze afbrandde, ontplofte er een gasfles; dat maakte grote indruk op de schrijver, die toen bij de vrijwillige brandweer was.

Afb.7b: De 'natte' Pekelharinghaven anno 2017.

De Pekelharinghaven is bijna onherkenbaar veranderd, met een blik, via het Oudevaartsgat, op de Oosterhaven.

Schrijver dezes was de eerste die door het Oudevaartsgat de nieuw ingerichte haven invoer, samen met de toenmalige burgemeester Feijt.

Afb.8a: De Pekelharinghaven omstreeks 1960.

Het voetbalveld werd aan alle zijden afgesloten met een dichte haag van bomen en struiken.

Dit met het oogmerk dat er geen niet-betalende kijkers de voetbalwedstrijden zouden kunnen volgen.

Afb.8b: De Pekelharinghaven anno 2017.

Geen voetbalveld meer te bekennen en ook geen dichte bosschages meer. Op de kade staat apparatuur voor een nieuw te bouwen huis naast OERÂL THÛS.

Het eerste huis op de foto werd toen bewoond door de familie K. Spijker, postbode en naar ik meen ook nogal actief in het verzet in de oorlogsjaren.

Afb.9a: De huizen aan de Pekelharinghaven omstreeks 1950.

De zgn. “betonhuizen” schenen nogal vochtig te zijn vanwege de massieve muren en de platte daken.

In het meest linkse huis woonde de familie Pruim, verpleger op het provinciaal ziekenhuis.

Afb.9b: Dezelfde huizen anno 2017.

Hierbij het relaas van Ina Bakker (bewoonster van het meest linkse huis):
 “In ‘t najaar van 1977 kregen de huizen een punt-dak. Wim begon bij Bood (uiterst rechts) en toen wij aan de beurt waren stormde het zo erg, dat er zelfs een plaat door de straat zeilde. Gelukkig liepen er geen mensen.

Met man en macht moest het dicht. Freek Ammerske hielp ook mee. ‘s Nachts regende het heel erg. De volgende dag zaten er grote waterbollen achter het behang.”

Afb.10a: De zuidoosthoek van de Pekelharinghaven anno 1984.

De zuidoosthoek van de Pekelharinghaven; hier woonde de familie Van Binsbergen in een zeer klein huisje, maar wel op een rustige plek.

(Mevr. Binsbergen is enige tijd geleden op 99-jarige leeftijd overleden.)

Afb.10b: De zuidoosthoek anno 2017.

Dezelfde hoek, maar nu geheel vernieuwd.

Zo, dat was het weer.

Jan Beek en Arnold de Greeuw
Medemblik, juni 2017

Herkomst afbeeldingen:

Arnold de Greeuw, Medemblik: 1b t/m 10b.

Oudheidkundige Vereniging Medemblik: 1a, 2a, 3a, 6a, 7a en 10a.

Fam. R. Bood, Medemblik; 4a en 5a.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort; 8a.

P. Ruiter, Medemblik: 9a.